GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Românía și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 219. *Lunĭ, Marțĭ, 6 (18) Octomvre.* **1887.**

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu I Octomvre 1887 st. v., s'au începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe triluniulŭ Octomvre, Novembre și Decemvre la care învitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ **3 fl.**	pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **6** „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 5 Octomvre 1887.

Caracteristică este pĕrerea ce și-o dă unŭ ḍiarŭ germanŭ din Berlinŭ asupra situațiunei interióre actuale din monarchia austro-ungară.

Acestŭ ḍiarŭ este „National-Zeitung“, care întotdéuna a luatŭ în apĕrare egemonia dualistică germano-maghiară din monarchia nóstră. Tocmai pentru acéstă însĕ este de interesŭ și pentru noi judecata fóiei berlineze asupra stărilorŭ de aci.

Cele douĕ jumĕtățĭ ale imperiului habsburgicŭ — ḍice „National-Zeitung“ — au ajunsŭ, fiăcare pentru sine, actualmente la unŭ punctŭ alŭ desvoltării interióre, unde după natura lucrurilorŭ ea trebue sĕ se opréscă în locŭ și trebue sĕ fiă bine chibzuitŭ, décă urmărirea drumului de până acuma este în interesulŭ monarchiei comune și a fiăcărei din cele douĕ jumĕtățĭ ale imperiului, precum și alŭ dinastiei însășĭ“.

Mai întâiu arată numita fóiă, că desvoltarea în cele douĕ jumătățĭ ale monarchiei este tocmai opusă una alteia; că în Ungaria lucrurile mergŭ spre crearea unui statŭ unitarŭ maghiarŭ, pe când în Austria maioritatea de până acuma nisuesce la formarea unui statŭ federativŭ.

Semne de schimbare, ḍice „N. Ztg.“, s'au ivitŭ mai întâiu în Austria. Aicĭ s'au pusŭ pe gândurĭ clericalii și feudalii, mai alesŭ cei germanĭ, carĭ se temŭ că pretențiunile nesățióse ale Slavilorŭ cu timpulŭ potŭ amenința interesele lorŭ și chiar ale imperiului.

Aceste temerĭ, de a nu slăbi statulŭ prin acordarea de pré multe drepturĭ naționalităților, au cuprinsŭ chiar și cercurile guvernului și astfelŭ s'ar fi hotărîtŭ a chema pe d-lŭ Gautsch la ministerulŭ de culte. Acestŭ elementŭ moderatorŭ în cabinetulŭ Taaffe este acum mai multŭ numitŭ și consideratŭ, ḍice „N. Ztg.“, decâtŭ însușĭ capulŭ cabinetului. Ministrulŭ Gautsch are aḍĭ o bază tare, căcĭ posițiunea Cehilorŭ și a Slovenilorŭ atérnă de bunăvoința guvernului, care, décă ar fi adusŭ în strîmtóre, ar puté sĕ scótă ușorŭ o altă maioritate a camerei. Cehii suntŭ și ei admoniațĭ de către guvernŭ ca sĕ se modereze, ér față cu Germanii din Boemia oficiosĭi pórtă unŭ limbagiu mai blândŭ.

După ce mai pledéză numita fóiă pentru solidaritatea tuturorŭ Germanilorŭ din Austria, ḍice că nu va greși, décă admite că acum au începutŭ sĕ caḍă acțiile slave în Austria.

Câtŭ despre Ungurĭ și Ungaria, étă ce scrie fóia berlinesă:

„Și precum în Cislaitania mișcarea slavă începe a da de piedecĭ și a se mai oprì în locŭ, așa póte că se va mai rărì și în Translaitania tempo-ul nu alŭ desvoltării unitare a statului, ci tempo-ul maghiarisării. La prima ochire se pare ce-i dreptŭ, ca și când tocmai în momentele de față acțiele maghiarismului arŭ sta fórte strălucitŭ. Căcĭ déră prima dietă alésă pe unŭ periodŭ de cincĭ anĭ arată o fisionomiă cum nu și-a putut'o dorì mai frumósă cabinetulŭ Tisza; față cu vre-o 261 liberalĭ (tiszaiștĭ) și 40 delegațĭ guvernamentalĭ ai dietei croate stau numai 150 oposiționalĭ, adecă 78 radicalĭ (stânga estremă), 41 de ai „oposițiunei moderate“, 11 „antisemițĭ“ și numai 10 „naționalĭ“, cei din urmă aprópe toțĭ Sașĭ.*)

„Trebue sĕ luămŭ în considerațiă însĕ, că Croații numai până atuncĭ vorŭ sprijinì guvernulŭ ungurescŭ, până ce acesta va respecta autonomia lorŭ națională mai multŭ ca înainte. Și ce privesce celelalte naționalitățĭ, împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ însușĭ le-a făcutŭ cunoscutŭ, ce i dreptŭ lorŭ și mai alesŭ Sasilorŭ din Ardealŭ, când a călĕtoritŭ prin totŭ regatulŭ cu ocasiunea ultimelorŭ manevre și inspectărĭ de trupe, că aḍĭ numai potŭ fi tolerate state medievale în statŭ, dér împĕratulŭ a blamatŭ totodată și șovinismulŭ maghiarŭ, a promisŭ scutulŭ sĕu fiă-cărei naționalitățĭ și confesiunĭ și mai alesŭ și-a manifestatŭ voința, ca nicĭ o naționalitate sĕ nu fiă scurtată în dreptulŭ ei de limbă de dragulŭ domnirei esclusive a idiomului maghiarŭ“.

„Judecândŭ după vocile ḍiarelorŭ unguresci, adevĕratŭ că cei din Pesta n'au auḍitŭ și n'au înțelesŭ decâtŭ prima parte a memoratelorŭ rĕspunsurĭ ale monarchului; dér câtŭ pentru partea a doua, respectivele naționalitățĭ anevoie vor întrelăsa de a nu li-o revoca în memoriă la timpulŭ nemeritŭ. In totŭ casulŭ naționalitățile se potŭ provoca acum la propriele asigurărĭ ale Impĕratului-Rege, și esperiențele ce le-au făcutŭ cu Croații vorŭ face negreșitŭ ca cercurile guvernamentale responsabile sĕ procédă dela sine cu mai mare precauțiune.“

„Décă lucrurile arŭ ajunge la lămurirĭ serióse între Maghiarĭ și celelalte naționalitățĭ ale Ungariei, cei dintâiu ar fi într'o posițiune neasĕmĕnatŭ mai rea decâtŭ actualmente Germanii în Austria. Dintre tóte popórele Ungariei numai Maghiarii nu se potŭ răzima pe elemente rudite dincolo de graniță; trebue dér ca Maghiarii în propriulŭ lorŭ interesŭ să evite, ca, violândŭ naționalitățile, ce trăiescŭ împreună cu ei, în consciința de sine, sĕ le siléscă a face o *asemĕnare între posițiunea predominantă a Maghiarilorŭ și între adevĕrata lorŭ putere*“.

In memoria lui Iacobŭ Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei« a mai primitŭ următórele telegrame și scrisorĭ de condolență:

Constanța (Dobrogea), 29 Septemvre (11 Oct.)

„Bukarester Tagblatt“ dela 1 Octomvre a adusŭ cetitorilorŭ sĕi într'unŭ modŭ fórte simpaticŭ și plinŭ de condolență trista scire despre decedarea veteranului publiciștilorŭ românĭ Iacobŭ Mureșianu, multŭ iubitului vostru tată. Ușureze marea vóstră durere consciința, că doliulŭ pentru bărbatulŭ plinŭ de merite, bravulŭ pedagogŭ și publicistŭ, luptătorulŭ neobositŭ și statornicŭ pentru binele națiunei române e generalŭ și adêncŭ simțitŭ chiar și în cea mai mare depărtare, aci la țĕrmulŭ Mării Negre, unde toțĭ câțĭ au avutŭ onórea a cunósce pe bărbatulŭ cu renume îi vorŭ consacra plinĭ de pietate o lacrimă și din adênculŭ inimei îi vorŭ ḍice: Fiă-i țĕrîna ușóră!
P. Constantinescu.

Cușdióra, 10 Octomvre n.

Primițĭ și din partea nóstră espresiunea sincerei condolențe față cu nereparabila pierdere ce ațĭ înduratŭ prin mórtea părintelui D-Vóstrĕ, care a fostŭ sentinelă neadormită a națiunei sale în timpŭ de 50 de anĭ
Ioan Goron
preotŭ.

Teure, 1 (13) Octomvre.

Permitețĭ-mĭ, deșĭ mai târḍiu, de a-mĭ esprima profunda durere pentru mórtea neuitatului unchiu Iacobŭ Mureșianu, fostŭ redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“, marele Românŭ și fala neamului nostru. Dumneḍeu sĕ vĕ trimită mângăiere și sĕ vĕ dea puterĭ ca sĕ putețĭ cu succesulŭ doritŭ straplânta și sădi în tótă suflarea română principiele decedatului genitore și sĕ avețĭ fericirea de a vedé realisate justele dorințe, drepturĭ și libertățĭ, ce competŭ Românului din acestŭ imperiu după dreptulŭ divinŭ, naturalŭ și uman, a cărorŭ eluptare a fostŭ ținta fericitului în Domnulŭ.
Mihailŭ Făgărășianu și familia.

Bogata-română, 1 (13) Octomvre.

Primițĭ, vĕ rogŭ, condolința mea pentru pierderea pré iubitului D-vóstrĕ părinte, veteranulŭ ḍiaristicei române. Dumneḍeu sĕ vĕ ajute ca stégulŭ ereḍitŭ dela părintele D-vóstrĕ, de nu mai multŭ, baremĭ 50 de anĭ sĕ-lŭ fâlfâițĭ!
Michailŭ Cherebețiu
preotŭ.

Biserica Albă, 1 (13) Octomvre.

Primițĭ și din partea clubui românŭ de aicĭ condolința nóstră la pierderea bardului naționalŭ, a tatălui D-Vóstrĕ
Ioanŭ M. Roșiu
advocatŭ.

Budapesta, 13 Octomvre.

Societatea junimei române din Budapesta „Petru Maiorŭ“, acum constituită pentru o nouă activitate, împărtășește cu jale adêncă durerea, ce a produsŭ în sînulŭ națiunei nóstre pierderea ilustrului românŭ Iacobŭ Mureșianu.

Iubirea ce elŭ a nutritŭ pentru limba și némulŭ sĕu și faptele isvorîte din acésta, stavorŭ pururea înaintea ochilorŭ noștri dreptŭ modelŭ și încuragiare.

Legea firei își urméză cursulŭ sĕu, și noi toțĭ sub lege suntemŭ, dér sufletele curate, caracterele nobile rĕmânŭ adêncŭ gravate, vecĭnicŭ neperitóre din consciința posterității.

Perderea e comună, dér durerea împărțită multŭ se ușoréză.

Fiă-i memoria binecuvêntată!

Pentru comitetŭ:
Vasil Bologa, v.-preș. **Georgiu Poppŭ**, secretarŭ.

Rafna, 12 Octomvre 1887.

Tristulŭ anunțŭ despre perderea regretabilă, ce ațĭ suferitŭ prin mórtea prea iubitului vostru părinte, a produsŭ în întréga națiune română unŭ simțĕmêntŭ de mâhnire generală. Primițĭ — deși târḍiu — condolențele mele adêncŭ simțite pentru perderea ireparabilă a neuitatului vostru și alŭ națiunei scumpŭ părinte.
Iosifŭ Miclea, docente.

Lăpușulŭ ungurescŭ, 1 (13) Octomvre.

Primițĭ, deși întârḍiatŭ, sincerile nóstre condolențe pentru ireparabila pierdere a scumpului vostru părinte, marelui patriotŭ, bravului antelupătorŭ naționalŭ românŭ Iacobŭ Mureșianu.
Alessiu Latișiu, Vasiliu Rebreanu.

Teușŭ, 3 (15) Octomvre.

O lacrĕmă ferbinte marelui Iacobŭ Mureșianu!
G. Sêrbu, parochŭ.

Din afară.

Pretutindenea se revidéză sistemulŭ fortificațiunilorŭ. Din Elveția se scrie către „N. fr. Presse“, că în Lucerna se află mai mulțĭ oficerĭ superiorĭ de artileriă, pentru ca sĕ studieze transformarea proiectată a Lucernei într'o taberă in-

---

*) „Nat. Ztg.« încă nu sciea de declararea generalului Doda în urma cĕreia rĕmânŭ în dietă numai și numai naționaliștii sașĭ. Red.

tărită. Spre acestŭ scopŭ au fostŭ recunoscute fórte cu deamĕruntulŭ înălţimile ce dominéză întrările în Lucerna. In acelaşĭ timpŭ se anunţă, că ministerulŭ de rĕsboiu olandezŭ a numitŭ o comisiune militară, care sĕ esamineze cestiunea, décă sistemulŭ fortificaţiunilorŭ olandeze corĕspunde cerinţelorŭ militare de adĭ. Se crede că guvernulŭ olandezŭ va presenta camerelorŭ unŭ proiectŭ privitorŭ la fortificarea părţii olandeze a liniei Maas.

O telegramă din Berlinŭ comunică scirea, că „Kreuzzeitung“ discută idea restabilirei regatului polonŭ, care va fi constituitŭ cu vechile sale provincii, afară de Posen, care ar rĕmâné Prusiei.

Corespondentulŭ din Viena alŭ fóiei englese „Times“ anunţă, că Ţarulŭ ar avé intenţiunea sĕ denunţe formalŭ tractatulŭ din Berlinŭ, cu alte cuvinte: că acestŭ tractatŭ nu mai e obligatorŭ pentru Rusia.

Ministrulŭ de rĕsboiu francesŭ va presenta în sĕptĕmâna acésta consiliului superiorŭ de rĕsboiu trei proiecte. Celŭ dintâiu organiséză trupe speciale de munte, atâtŭ infanteriă câtŭ şi artileriă; alŭ doilea înmulţesce trupele de artileriă prin crearea duorŭ regimente mixte pentru serviţiulŭ din Algeria şi Tunis; alŭ treilea crează sapeurĭ de căi ferate.

SCIRILE DILEI.

Preşedintele camerei deputaţilorŭ din Pesta s'a scusatŭ înaintea camerei, că nu dênsulŭ a datŭ publicităţii scrisórea ce i-a adresat'o generalulŭ Traianŭ Doda.

—x—

Sub titlulŭ „*Persecuţiune,*“ cetimŭ în „Luminătorulŭ“: In comuna *Parneava* locuită numai de Românĭ gr. or. unde se află şi mânăstirea St. George, în districtulŭ Detta şi în diecesa sêrbéscă a Timişórei, învĕţătorulŭ românŭ *Moise Stoinŭ* a funcţionatŭ neconturbatŭ 16 anĭ şi cincĭ lunĭ, cu plata de 80 fl. câte 20 meţĭ de grâu şi de bómbe de cucuruzŭ, 2 jugăre de pămêntŭ şi 4 stânjinĭ de lemne. Insĕ sub pretextŭ că cu scóla din Parneava are sĕ se împreune şi cea din Cameral-Sân-Georgiu, ai căruia locuitorĭ asemenea suntŭ mai cu sémă Românĭ, la care scólă redusă are sĕ fiă dascălŭ Sêrbulŭ Mihaiu Iovicĭ, făcură ce făcură cei mai marĭ şi într'o bună dĭ d-lŭ Unger, protopretorulŭ Dettei, dete cu putere în stradă pe Moise Stoinŭ spre întristarea şi indignarea ómenilorŭ, carĭ erau îndestulițĭ şi trăiau bine cu învĕţătorulŭ lorŭ. Invĕţătorulŭ românŭ, omŭ în etate şi tată a patru copii, aruncatŭ în lume în gura ernei, se plânse la episcopulŭ concerninte, însĕ acesta l'ar fi scosŭ pe uşă *îndreptându-lŭ sĕ mérgă la diecesele române séu în ţéra românéscă, décă sub elŭ acolo elementulŭ sêrbescŭ s'a topitŭ în locŭ sĕ se sporéscă*, adecă *décă n'a vrutŭ sĕ sêrbiseze pe Românĭ.* Bietulŭ învĕţătorŭ cu familia, acum vegetéză în Maierele-Timişórei şi este avisatŭ la îndurarea şi ajutorulŭ crestinilorŭ şi a colegilorŭ, pre carĭ îi va fi durêndŭ sórtea lui. Aşa ni-se plânse învĕţătorulŭ însuşĭ. — Décă adevĕratŭ e, atuncĭ ruşine asupra episcopului sêrbŭ! O nouă dovadă, pe lângă alte multe, că Sêrbii suntŭ totŭ aşa de intoleranţĭ şi persecutorĭ ca şi Ungurii.

—x—

Inspectorulŭ scolarŭ Ludovicŭ Rethy scrie către „Egyetertes«: »Pe hotarulŭ comunei Rucova din com. Huniădórei se află cariera de marmoră a împĕraţilorŭ romanĭ. Obiectele de artă lucrate din marmoră şi găsite pe teritoriulŭ unei părţĭ a Daciei, chiar a Panoniei îşĭ tragŭ originea de acolo. Calitatea lorŭ au probat'o anĭ o miiă şi jumĕtate. O descoperire a carierei de marmoră nu e necesară, căcĭ bolovanii de marmoră stau încă aşa precum au fostŭ lăsaţĭ de Romanĭ; n'ai decâtŭ sĕ continui lucrulŭ. Se póte alege între două staţiunĭ de cale ferată pe şosea într'o depărtare de 28 până la 36 chilometri. O restabilire e necesară numai în valea ce se varsă în şosea. Acéstă marmoră s'a presentatŭ de curêndŭ membrului camerei magnaţilorŭ, architectului Ybl, care a declaratŭ că e gata sĕ întrebuinţeze marmoră la construirea palatului regalŭ şi a basilicei din Leopoldstadt.“

—x—

După închiderea congresului higienicŭ din Viena, o parte din membri au întreprinsŭ o escursiune la Pesta. Ungurii i-au primitŭ bine, ér óspeţii le-au măgulitŭ vanitatea cu laude şi Ungurii steteau sĕ'şĭ ésă din pele de bucuriă. Aşa la unŭ banchetŭ ce s'a întocmitŭ în onórea visitatorilorŭ, profesorulŭ francesŭ Alglave ridică următorulŭ toastŭ: „Femeile vóstre suntŭ încă totŭ frumóse şi amabile, vinurile vóstre încă totŭ bune şi focóse ca mai nainte.... Ungaria e adĭ multŭ mai bogată, mai în bună stare ....aşa că naţiunea vóstră póte rivalisa cu popórele care posedŭ cea mai vechiă civilisaţiune. Ungaria e în Orientŭ sora Franciei, a marei naţiunĭ liberale.“ Treille, totŭ francesŭ, toastă în numele Francesilorŭ pentru „vitejii“ Ungurĭ. Francesii suntŭ anteluptătorii probaţĭ ai libertăţii şi nutrescŭ cea mai căldurósă simpatiă pentru „eroii şi iubitorii de libertate“ Ungurĭ. Adolf Smith, englesŭ, e interpretulŭ simpatielorŭ poporului englesŭ iubitorŭ de libertate pentru Maghiarii „iubitorĭ de libertate“. Bea pentru »republica sciinţelorŭ.“ Tayer mulţămesce în numele damelorŭ „cavalerilorŭ“ Maghiarĭ. Şi aşa mai departe. Sĕ nu crédă însĕ cetitorii că vorbitorii amintiţĭ au vorbitŭ din inimă. Ei au căutatŭ sĕ satisfacă vanităţii ungurescĭ, căcĭ bine sciu aceştĭ streinĭ óspeţĭ, ce stărĭ teroristice, politice, sociale şi culturale, domnescŭ la noi, dovadă articululŭ de deunădĭ din »Correspondance de Paris“. Acolo era descrisă şi „iubirea de libertate“, şi »civilisaţiunea“, şi „cultura“ ungurécă. Mai póte fi cineva atâtŭ de naivŭ a crede, că acei óspeţĭ au vorbitŭ seriosŭ, ér nu de dragulŭ „frumóselorŭ şi amabilelorŭ femei“, şi de alŭ »vinurilorŭ bune şi focóse“?

—x—

Privitorŭ la scirea despre revolta ţĕranilorŭ din Reşineu, lângă Chichinda mare, se scriu fóiei ungurescĭ „P. Lloyd“ următórele despre causa revoltei: „Inainte cu câteva dile petrecù acolo o comisiune avêndŭ sĕ împartă 1500 jugĕre câmpŭ erarialŭ micilorŭ proprietarĭ de case sĕracĭ, pe plată în rate. Câtorva Bulgarĭ bogaţĭ nu le plăcù acésta şi aţiţară poporulŭ contra comisiunei, învinovăţindŭ pe membrii acesteia, că suntŭ nedreptĭ şi parţialĭ. Ferberea crescù din oră 'n oră şi poporulŭ se adunase deja la loculŭ principalŭ luândŭ o atitudine ameninţătóre. Sosindŭ 25 gendarmĭ, chemaţĭ telegraficŭ din Chichinda, comisiunea îşĭ continuă lucrarea neîmpedecată. Contra urdĭtorilorŭ s'a pornitŭ cercetare«. — E curiosŭ că ţĕranii se revoltă fiindŭ că „li se face bine:« Pré bócănă o spune şi fóia ungurécă!

—x—

Siguranţa publică în Cluşiu lasă fórte multŭ de doritŭ. Hoţii spargŭ cam desŭ prăvăliile şi le golescŭ, precum s'a întêmplatŭ în nóptea de 12 spre 13 Octomvre n. într'o stradă, unde cu câteva dile mai nainte se spărsese o altă prăvăliă. De asemenea sinuciderile suntŭ fórte dese.

—x—

Locuitorii comunei Boroşineulŭ-micŭ din comitatulŭ Trei-scaune se potŭ »ferici“ şi ei cu stăpânirea ungurécă, care a pusŭ taxe enorme pe arme şi pe vênatŭ. Lupii le deciméză cumplitŭ vitele. „Bieţii“ esecutorĭ de dare, ce le vorŭ mai lua »fericiţilorŭ“ Boroşinenĭ?

—x—

Domnişóra Bârsescu, după cum scrie „Nemzet“, s'a retrasŭ dintre membrii Burgtheatrului din Viena. Era sĕ se represente drama lui Schiller »Cabală şi amorŭ« şi d-na Wolter refusândŭ sĕ jóce rolulŭ de „Sadi Milfort“, acestŭ rolŭ trebuia cu totŭ dreptulŭ sĕ se dea domnişórei Bârsescu, dér directorulŭ teatrului l'a datŭ d-şórei Dumont. Acéstă greşită împărţire a rolurilorŭ a indignatŭ pe domnişóra Bârsescu şi imediatŭ şi-a trimisŭ demisiunea declarândŭ directorului, că mai multŭ ea nu va păşi pe scena Burgtheatrului, câtă vreme va juca altă artistă rolurile, ce vré sĕ le jóce dênsa.

—x—

Cârciumarii din Cluşiu, cu aprobarea consiliului orăşenescŭ, au cerutŭ dela ministrulŭ de interne, sĕ le dea voiă a sui preţulŭ spirtului vêndutŭ în cantităţĭ micĭ (1 litră cu 1 fl.). Ministrulŭ însĕ n'a aprobatŭ acéstă hotărîre, dicêndŭ că nu póte face escepţiune pentru pofta unui oraşŭ, după ce şi aşa cestiunea rĕscumpĕrărei regalielorŭ e în ajunŭ de a se resolva.

—x—

La 11 Octomvre n. diminéţa s'a descărcatŭ peste oraşulŭ Aradŭ o furtună violentă cu fulgere şi tunete dese. In suburbiulŭ Gaiu şi în împrejurime a pricinuitŭ furtuna stricăciunĭ edificielorŭ şi plantaţiunilorŭ. In aceeaşĭ di în Hoghinŭ (Huedinŭ), comit. Huniădóra, a pricinuitŭ unŭ orcanŭ marĭ stricăciunĭ în coperişele caselorŭ şi în grădinile de póme.

—x—

In comunele Egerpatak din comit. Trei-scaune şi Kozmas din comit. Ciucului mulţĭ locuitorĭ au suferitŭ daune marĭ, rĕmânêndŭ şi fără adăpostŭ, din causa unorŭ marĭ incendiurĭ.

—x—

Delegaţiunile suntŭ convocate în Viena pe diua de 27 Octomvre n.

—x—

Constituire. In 20 Septemvre st. v. membrii societăţii de lectură »Andreiu Şaguna“, adunaţĭ în sala cea mare a seminariului în o şedinţă presidată de d-lŭ dir. sem. *I. Hannia,* s'au constituitŭ pentru an. scol. 1887/8. Inainte de a purcede la alegerĭ, presidiulŭ prin o cuvêntare căldurósă, accentuândŭ însemnătatea societăţii, ca una dintre operele fericitului metropolitŭ Andreiu Şaguna, recomandă membrilorŭ deplinŭ zelŭ şi stăruinţă întru îndeplinirea chemării lorŭ, frăţéscă şi seriósă înţelegere în desbaterile lorŭ, în interesulŭ înaintării şi prosperării societăţii din care ei facŭ parte. — Constituirea s'a efectuitŭ în următorulŭ modŭ: De preşedinte alŭ societăţii s'a proclamatŭ d-lŭ prof. sem. D. *Comşa*; de vice-preşedinte alŭ societăţii şi preşedinte alŭ comitetului s'a alesŭ *I. Teculescu,* clericŭ an. III; redactorŭ alŭ fóiei societăţii *S. Făgărăşanŭ,* clericŭ an. III; notarŭ alŭ corespondenţelorŭ *D. Câmpeanŭ,* clericŭ an. III; notarŭ alŭ şedinţelorŭ *D. Goia,* clericŭ II; cassarŭ *I. Stroia,* clericŭ an. I; controlorŭ *D. Chiujdea,* clericŭ an. III; bibliotecarŭ *Ier. Iliescu,* clericŭ an. II; vice-bibliotecarŭ *I. Enescu,* pedagogŭ an. I; ér de membrii în comitetŭ: *Greg. Nicóră* şi *A. Oprea,* clericĭ an. III; *N. Cărpenişanŭ* şi *G. Enescu,* clericĭ an. II; *Il. Cristea* şi *P. Nicolescu,* clericĭ an. I, *I. Breneiu,* pedagogŭ an. III, şi *I. Piticŭ* pedagogŭ an. II.

FOILETONU.

TIMOTEIU ÇIPARIU

(Urmare.)

Este unŭ faptŭ curiosŭ de observatŭ, acela, că ómenii de studiu pe carĭ vêrsta îi îngădue a se strecura încetişorŭ în sînulŭ ocupaţiunilorŭ intelectuale, revinŭ ca printr'o lege fatală în timpulŭ adêncelorŭ bĕtrâneţĭ la primele îndeletnicirĭ preferite ale tinereţei. Fie-care din ómenii cărora în primăvara vieţii le-au dîmbitŭ petrecerile inteligenţei, iau pe atuncĭ în mai mare favóre o ramură óre-care dintr'ênsele, asupra căreia se înapoiescŭ când suntŭ pe scăpătatulŭ dilelorŭ. De mĭ-o face şi mie sórta parte îndelungă pe lume, bănuiescŭ că voiŭ scutura atuncĭ de pulberea ce le acopere de 35 de anĭ şi mai bine numerósele traducerĭ românescĭ din poeţii elinĭ şi latinĭ, Omer, Esiod, Pindar, Sofoclu, Catul, Virgil şi Oraţiu. Din Ovid nu m'am cercatŭ sĕ traducŭ când eram tênĕrŭ; sperŭ că n'am sĕ cadŭ în aşa pĕcatŭ la bĕtrâneţe.

Iartă-mi-se de a-mĭ fi resfrântŭ aci gândulŭ asupră'mĭ, mai alesŭ când stau a vorbi despre unŭ adevĕratŭ omŭ de sciinţă.

Çipariu, după ce trecù în Blaşiu cursulŭ şcolarŭ gimnasialŭ de filosofiă până la 1823, ér celŭ teologicŭ până la 1826, fù îndată numitŭ profesorŭ la gimnasiu şi apoi la seminarŭ, unde ţinù, între altele, şi clasa de limbele ebraică şi chaldaică, referitóre la studiele Biblice. In cei de pe urmă anĭ ai vieţei sale, îi plăcea a'şi simţi viéţa scurgêndu-se linŭ în dulcele amintirĭ ale juneţei. Acestea îi legănau minţile obosite în acea naivă simplitate de forme şi în acele subtilităţĭ ingeniose şi eterne alŭ scripturelorŭ orientale. Ele îi odihneau de munca ce depusese, în cursŭ de 40 de anĭ, ca sĕ compună, sĕ scrie şi sĕ tipăréscă o aşa mare câţime de cărţĭ; de o parte cărţĭ pentru biserică şi seminarii, precum „Orologierulŭ séu Ciaslovulŭ şi Acatistierulŭ“ (1836), „Ermeneutica şi Sciinţa Sfintei Scripturĭ“ (1844-45). „Acte şi fragmente pentru istoria bisericei“ (1855); apoi cărţĭ de totŭ felulŭ pentru şcólele gimnasiale, reproduse în adesŭ repetate ediţiunĭ didactice şi pedagogice; în fine şi mai alesŭ articulĭ şi cărţĭ pentru cunoscinţa mai multŭ séu mai puţinŭ aprofundată a limbei românescĭ. Osebitŭ de tóte ce elŭ a publicatŭ asupra acestei materii, în „Fóia pentru minte“, şi în revistele sale periodice, »Organulŭ luminărei“ din 1847 şi 48, şi „Archivulŭ pentru filologiă şi istoriă“ din 1867 până la 1873, apoi cărţile sale fundamentale în acéstă ramură suntŭ: „Elemente de limba română“ (1854), „Crestomaţia“ séu „Analecte literare“ (1858), »Principie de limba şi de scriptura“ (1866) şi în fine »Gramatica româna“ (1869 şi 1877).

Asupra acestei serii de publicaţiunĭ fórte însemnate, care constituescŭ opera de căpeteniă a eminentului filologŭ, ne vomŭ aţinti privirile într'unŭ ultimŭ studiu consacratŭ lui T. Çipariu.

Pe când însĕ Ciparu, profesorŭ la Blaşiu dela 1827 încóce, făcea tóte aceste tipărirĭ felurite, elŭ era alesŭ, la 1842, canonicŭ alŭ capitolului metropolitanŭ; la 1854 i se încredinţă direcţiunea gimnasiului de acolo, şi apoi prefectura tipografiei; ér la 1868, după reposarea demnului metropolitŭ alŭ Românilorŭ uniţĭ, Alexandru Sterca Şuluţŭ, ... multe voturĭ ale Românilorŭ se întruniră asupra lui Cipariu. . . . . Elŭ însĕ nu fù întăritŭ în calitate de metropolitŭ, dér încă cu unŭ anŭ înainte Associaţiunea literară a Românilorŭ din Transilvania îlŭ numise vice-preşedinte alŭ ei. In şedinţele ei, elŭ rosti mai multe cuvêntărĭ de o mare însemnătate. Amŭ citatŭ în rêndulŭ trecutŭ unŭ pasagiu din una din ele. Adĭ voimŭ asemenĭ sĕ dămŭ unŭ alŭ doilea esemplu de acea vorbire căldurósă, plină de focŭ şi de inimă, şi plină de o libertate de care Românii în Transilvania nu

„Convorbirĭ literare“, Nr. 7, dela 1 Octomvre are următorulŭ sumarŭ: V. A. Urechiă — Popa care scie carte (poveste); G. Lahovari — Hârtii vechĭ (urmare); Wilhelm de Kotzebue — Lascarŭ Vioreseu (urmare); Cervantes — Don Quijote de la Mancha, trad. de S. G. Vârgolicĭ (urmare); Teodorŭ T. Burada — Schiță biografică, Elena Asaki; F. C. — Clopoțelulŭ fericirei, Cursulŭ lumei, Mângăere (poesii); T. M. — Necrologŭ, Timoteu Cipariu și Alesandru Cihacŭ; Bibliografiă.

Gherla, 14 Octomvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Incă Dumineca în 25 Septemvre am fostŭ conchematŭ la o ședință pe stim. dómne și domnișóre din locŭ, pentru de a ne înțelege — precum am promisŭ în Nr. 151 alŭ »Gazetei« — despre modulŭ de a instruì în lucrurile de mână pe fetițele dela școla română din Gherla. La acésta m'am fostŭ angajatŭ când încă prin Iuliu a. c. am întreprinsŭ o colectă benevolă în acestŭ scopŭ, alŭ cărei resultatŭ s'a publicatŭ în numĕrulŭ amintitŭ alŭ »Gazetei«. Dér la ședință afară de dómna Cassa și domnișórele Sabina Boeriu și Iuliana Orianŭ, carĭ s'au și oferitŭ a ajuta subscrisei în conducerea lucrurilorŭ de mână, nu s'au presentatŭ altele. Așa comitetulŭ proiectatŭ, care putea lua inițiativa și pentru alte lucrurĭ, nouĕ necesare, a rĕmasŭ deocamdată numai în ideă.

Lucrulŭ de mână s'a începutŭ cu 32 de eleve, și se ține regulatŭ Mercurea și Sâmbăta dela 3—4 óre. Elevele cele mai sĕrace și orfanele s'au provĕḑutŭ cu materialŭ de lucru din partea direcțiunei școlare, căreia i s'a transpusŭ din suma colectată 20 fl.; ér din restulŭ de 11 fl. 20 cr. parte s'a procuratŭ materialŭ, parte se va mai procura în decursulŭ anului. De notatŭ mai este, că din șirulŭ contribuitorŭ binevoitorlorŭ — publicatŭ în numĕrulŭ pomenitŭ alŭ „Gazetei« — a rĕmasŭ afară din eróre d-nulŭ Iónŭ Popŭ, profesor de teologiă, cu 1 fl. v. a. Rugându-vĕ, sĕ bine-voițĭ a publica și acestŭ comunicatŭ, ca întregire la cele publicate, precum și espresiunea profundei mele mulțămite P. T. dd. contribuitorĭ, rĕmânŭ a d-vóstră stimătóre, *Ludovica Borgovan, n. Antonŭ,*

Esposițiunea agricolă din Zêrneștĭ.

(Urmare.)

In decursulŭ pausei cuhna abundantă în mâncărĭ, cu vinŭ și bere bună, încă mulțumì pe toțĭ, ér damele au fostŭ plăcutŭ surprinse cu înghețată pregătită pentru esposițiă de Băncilă din Zĕrnescĭ.

Petrecerea durà până mai diminéța, ducêndŭ toțĭ cu sine cele mai plăcute suvenirĭ dela esposiția și balulŭ din Zĕrnescĭ. In 19 Septemvre la 8 óre diminéța Ilus. Sa d. comite supremŭ plecà din Zêrnescĭ petrecutŭ între alții de d-lŭ prim pretore până la P.-Mĕrului. Astfelŭ se terminà esposiția agricolă din Zĕrnescĭ.

Nu potŭ încheia acéstă descriere, fără sĕ întonez încă odată, că décă acéstă esposițiă a reușitŭ peste așteptare bine, meritulŭ acesta este a se atribui în linia primă tuturorŭ, și cu deosebire femeilorŭ, carĭ n'au pregetatŭ a'șĭ trimete spre espunere frumósele lorŭ lucrurĭ de mână; recunoscință meritá d-nii prim pretore Ales. Belle și președ. comit. arangiator, Nicolae Garoiu, carĭ n'au încetatŭ a îndemna pe locuitorii din tóte comunele a contribui cu lucrurile și cu vitele lorŭ la reușita esposițiunei.

Arangiamentulŭ internŭ alŭ esposițiunei s'a făcutŭ după planulŭ și inviațiunele preș. Nic. Garoiu, carele ajutatŭ la arangiarea aceleia mai numai de neobositulŭ membru Iónŭ Strĕvoiu și d-șórele Isaac în terminŭ fórte scurtŭ au fostŭ în stare a presenta numerosului publicŭ o esposițiă destulŭ de bogată în obecte și astfelŭ aranjate, încâtŭ nicĭ unulŭ n'a fostŭ ascunsŭ vederei publicului. Recunoscință meritá și primăria comunală din Zĕrnescĭ, căreia i-a succesŭ a ține cea mai bună ordine atâtŭ în localulŭ esposițiunii, câtŭ și afară de acela, încâtŭ nu s'a ivitŭ nicĭ cea mai mică nemulțămire din partea cuiva, ér obiectele espuse n'au fostŭ atinse séu mișcate dela loculŭ unde au fostŭ așeḑate, așa că renapoindu-se tuturorŭ esponențilorŭ lucrurile lorŭ, n'a avutŭ nimenea motivŭ de a se plânge, că i-a lipsitŭ séu s'a stricatŭ ceva din lucrurile espuse.

Incă o observare ne mai permitemŭ în ceea ce privesce premiarea obiectelorŭ și a vitelorŭ espuse.

Am vĕḑutŭ espuse de multe Dómne multe și frumóse obiecte (lucrurĭ textile) de mână; nu voiu sĕ detragŭ nimica din meritulŭ d-lorŭ, căcĭ décă Dómnele dau paralele lorŭ spre a-șĭ procura atarĭ lucrurĭ, recunóscemŭ că prin acéstă forță însĕșĭ ele contribue multŭ la susținerea și progresarea industriei de casă, am dori însĕ ca dómnele sĕ se mulțuméscă cu diplome de recunoscință, décă li se vor da, ér premiile sĕ le cédă a se distribui acelorŭ femei, carĭ în adevĕrŭ lucrá cu mânile lorŭ obiecte atâtŭ de frumóse, precum am vĕḑutŭ între altele multe costumulŭ lucrată de vĕduva Băncilă din Fundata

Totŭ asemenea observărĭ ne permitemŭ a face și relativŭ la premiele date pentru vite. Incâtŭ scimŭ, premiele destinate pentru cei mai bunĭ și mai frumoșĭ boi de jugŭ, pentru bivole, mânzĭ, oi și porcĭ s'au datŭ de regulă Domnilorŭ, carĭ au avutŭ atarĭ vite.

Ca Domnii sĕ aibă vite mai frumóse ca țĕranii, acésta este lucru naturalŭ, căcĭ inteligința séu onorațiorii dispunŭ de o parte de nutrețŭ mai multŭ și mai bunŭ pentru vitele lorŭ, grijescŭ mai bine de ele, de altă parte vitele lorŭ suntŭ mai crutate, le concedŭ și repaosulŭ necesarŭ; unŭ țĕranŭ însĕ trebue sĕ crute nutrețulŭ, e silitŭ sĕ înjuge vitele sale ḑi de ḑi și așa chiar o rassă mai bună de vite în mâna unui omŭ mai năcăjitŭ nu póte sĕ se desvolte destulŭ, nu póte sĕ arate bine.

Juriulŭ trebue sĕ fiă dreptŭ, are sĕ recunóscă premiele amĕsuratŭ vitelorŭ, ce le are înaintea ochilorŭ sĕi, fără sĕ întrebe, că ale cui ar fi acelea vite, ér décă acele premii se vinŭ pentru vitele onorațiorilorŭ, aceștia ar puté afla cu multŭ mai multă mulțumire în recunóscerea generală, că vitele lorŭ suntŭ cele mai frumóse, ér la premiele de 1—5—10 fl. ar puté resigna în favorulŭ țĕranilorŭ, carĭ după dênșii au pututŭ arĕta cele mai frumóse vite și acésta cu atâtŭ mai multŭ, căcĭ precând pentru unŭ domnŭ unŭ premiu de câțĭva fiorinĭ rĕmâne totŭ numai unŭ ce bagatelŭ, pentru unŭ țĕranŭ deoparte este o rubrică însemnată, ér de altă parte prin atarĭ premii se încuragiază premiatulŭ și se îndémnă și alții a ține vite frumóse.

Altă valóre are însĕ pentru unŭ domnŭ o diplomă de recunoscință, precând pe unŭ țĕranŭ o diplomă puținŭ îlŭ încălḑesce, căcĭ ochii lui suntŭ ațintițĭ la premii, ér décă nu le capĕtă, se mângăe cu ḑicala: Domnii pentru domnĭ facŭ premiele. (Va urma.)

Raportŭ polițienescŭ. Spre a feri publiculŭ de înșelare de către vênḑĕtórele de strugurĭ, carĭ se folosescŭ de cele mai înșelătóre apucăturĭ când cântărescŭ strugurii în cumpĕnă ținută în mână, căpitănia orașului le-a avisatŭ încă în tómna anului 1886 sĕ atêrne cumpenele de unŭ fusŭ fixŭ și așa sĕ cântăréscă strugurii. Se face atentŭ publiculŭ asupra acestei disposițiunĭ, fiindŭ că s'a întêmplatŭ că unele vênḑĕtóre iau josŭ de pe fusŭ cumpenile și cântărescŭ strugurii ținêndu-le în mână.

Cu ocasiunea têrgului sĕptĕmânalŭ de Vinerea trecută, o țigancă a încercatŭ sĕ vênḑă unei femei, pe prețŭ de 2 fl., unŭ inelŭ de alamă sub pretextŭ că e de aurŭ. Inșelătórea fù arestată și la interogatoriu declară, că ea n'a ḑisŭ că inelulŭ e de aurŭ, ci numai de — »uj arany« (aurŭ nou.)

Ultime scirĭ.

BERLINŬ, 14 Octomvre. — Prințulŭ rusŭ Woronzow a adresatŭ din Meranŭ depeșĭ șoviniste la diferite foi din Berlinŭ. Către „Kreuzzeitung“ a telegrafiatŭ, că cea mai gravă insultă pentru familia Țarului este, ce e dreptŭ, că ea are în vine sânge germanŭ, dér ea va îngriji, ea în loculŭ nesuferitului sânge germanŭ sĕ punĕ multŭ sânge francesŭ. Către „Post“ a adresatŭ următórea telegramă: „Simpatia mea și a tuturorŭ Rușilorŭ pentru Franța e basată pe certitudinea, că cu forțe unite se va pune în curêndŭ capĕtŭ supremației germane“.

LONDRA, 14 Octomvre. — „Daily News“ e informată din Viena, că Rusia face cele mai marĭ silințe spre a provoca nouĕ turburărĭ în Bulgaria. Numĕrulŭ agențilorŭ rușĭ a crescutŭ considerabilŭ. Foile oficióse rusescĭ îșĭ exprimă ferma convingere, că prințulŭ Ferdinand va fi rĕsturnatŭ în scurtŭ timpŭ.

BERLINŬ, 15 Octomvre. — O declarațiă oficială spune că d. de Münster, într'o notă adresată d-lui Flourens trimițêndu-i 50,000 mărcĭ pentru familia Brignon, a constatatŭ că de acum e recunoscutŭ, că acestŭ regretabilŭ incidentŭ dela frontieră n'a fostŭ resultatulŭ unei rele voințe, ci consecința instituțiunilorŭ germane actualmente în vigóre.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

COPENHAGA, 16 Octomvre. — Se vorbesce, că Țarulŭ va pleca de aci peste 8—14 ḑile și va visita pe împĕratulŭ Vilhelm.

CONSTANTINOPOLŬ, 16 Octomvre. — Deși guvernulŭ rusŭ consideră pe Pórtă ca angajată în privința propunerilorŭ bulgare, Pórta declară, că nu mai póte trata cestiunea, după ce Rusia n'a acceptatŭ contra-propunerile turcescĭ. Cercurile politice esplică noua atitudine a Porții prin întrevederea dela Friedricshruhe și prin limbagiulŭ schimbatŭ alŭ lui Bismarck.

DIVERSE.

Nu-i vinovatŭ copilulŭ — Tata (cetindŭ atestatulŭ de scólă ce i'lŭ adusese copilulŭ): Cum pоțĭ sĕ-mĭ aducĭ unŭ astfelŭ de testimoniu, băiatŭ de nimica ce eștĭ? Ce felŭ de calculĭ suntŭ aceștia: nesuficientŭ, suficientŭ, nesuficientŭ etc. — Copilulŭ: Tată, dér cum poțĭ sĕ mĕ cerțĭ astfeliu, că dóră nu l'am scrisŭ eu atestatulŭ!

***

Nihilistŭ prinsŭ. — In Viena se găsesce arestatŭ unŭ nihilistŭ, care în urma intervenirei guvernului rusescŭ a fostŭ prinsŭ în momentulŭ când părăsea vagonulŭ la gară. Elŭ se numesce Leon Jassewicĭ și se ḑice că a trăitŭ doi anĭ în Parisŭ, unde a avutŭ a face multŭ cu fruntașii emigranților rușĭ. Jassewicĭ s'a dusŭ din Parisŭ, însărcinatŭ cu o misiune, prin Geneva în Austria de unde avea sĕ plece spre nord și anume la Copenhaga, ca sĕ omóre pe Țarulŭ, după cum presupunŭ cercurile rusescĭ. Deși a statŭ mai mulțĭ anĭ în streinătate elŭ pretinde că nu scie decâtŭ rusesce. La dênsulŭ s'au găsitŭ două pașapórte false și o scrisóre de legitimare din partea lui Lawroff, șefulŭ revoluționarilorŭ rușĭ din Parisŭ, către partisanii și persónele de încredere ale nihiliștilorŭ în Rusia, precum și banĭ austro-ungarĭ și rusescĭ. Acum două ḑile a sositŭ în Viena și soția lui și a descinsŭ într'unŭ hotelŭ la mahala. Și ei i s'a luatŭ interogatoriu; ea spune că soțulŭ sĕu ar fi ingínerŭ, pe când Jassewicĭ caută a face sĕ fiă luatŭ dreptŭ unŭ proletarŭ incultŭ. S'au începutŭ tratările pentru estradarea nihilistului.

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

pré cutezau a usa, când era vorba de unitatea neamului românescŭ. La 1862, în Brașovŭ, étă cum încheià Cipariu discursulŭ sĕu asupra scopului Associațiunei:

„Dea cerulŭ ca, precum toțĭ suntemŭ de unŭ sînge, toțĭ ne-amŭ îndulcitŭ dela sînulŭ mamei nóstre cu aceleașĭ cuvinte dulcĭ, toțĭ ne suntemŭ frațĭ, — orĭ câtŭ ne despartŭ munții și văile, și orĭ câtŭ ne împartŭ stările politice și confesiunile religióse, — totŭ numai una sĕ fimŭ, o națiune, o limbă, o literatură, și décă pe alt câmpŭ Românulŭ e tăiatŭ în bucățĭ și purcede pe căi diferite, une-orĭ cu totulŭ contrii, dér celŭ puținŭ în literatură, în pașii către cultură, numai unŭ corpŭ și numai unŭ sufletŭ sĕ fiă. Atuncĭ, orĭ-ce despărțirĭ politice, sociale și religióse ne vorŭ tăia dela o laltă, dér spiritul națiunei și geniulŭ românŭ va tinde aripele sale peste toțĭ fii lui Traianŭ și-i va ține legațĭ întru legăturile păcii, frăției și unităței naționale. Așa sĕ fiă în vecĭ! Amínŭ!«

Aceste cuvinte ne dau tonulŭ pe care vorbise Cipariu și ca membru alŭ comitetului de pacificațiune din 1849 și ca deputatŭ alŭ țĕrii Ardealului la 1860, în camera dela Viena.

La Aprilie 1866, reposatulŭ C. A. Rosetti, ca ministru alŭ Instrucțiunei publice în România, luà inițiativa instituirei unei societățĭ literare a tuturorŭ Românilorŭ, care era menită sĕ devină Academia nóstră. In trunirea ei, ce era sĕ se facă chiar în acelŭ anŭ, se amânà însĕ printr'unŭ jurnalŭ alŭ consiliului de miniștri din 21 Iulie, în capulŭ căruia vedemŭ subscrisŭ pe d. Dimitrie Sturdza. Totușĭ în anulŭ următorŭ, d. Dimitrie Brătianu chiămà pentru prima óră în țéră la noi pe representanții întregei Românii, ca sĕ formeze acilea unŭ areopagŭ naționalŭ, pe basa limbei comune.

In fruntea acestora se presentà atuncĭ, ca președinte alesŭ prin dreptŭ de merite și de vêrstă, canoniculŭ Timoteiu Cipariu. Dér când se deschise în societatea academică discuțiunea asupra dicționarului limbei, ea dela începutŭ se înverșunà așa tare, încâtŭ firea demnă, bine cumpănită și minunatŭ de fină a acestui distinsŭ eruditŭ, se spăimântà de apucăturile tumultóse și autoritare ale unorŭ din colegii sĕi. Elŭ plecà din Bucurescĭ, fără gândŭ de a se mai întórce vre-o dată în acelŭ aprigŭ câmpŭ de céртă, unde ḑicea elŭ, domolindŭ glasulŭ ca de gróză și de uriciune, „se facŭ treburile cu lopata și nu cu judecata“.

Din Blașiu trămise însĕ la 1869, partea întêiu (analitică) a gramaticei sale, și în 1877 a doua, cuprinḑêndŭ Sintaxa.

De aci înainte péna și tiparulŭ nu mai scóseră nimicŭ la ivélă din lucrările lui Cipariu.

Ce va mai fi lucratŭ elŭ în aceștĭ din urmă ḑece anĭ? Póte că d. Canonicŭ Moldovanŭ, esecutorulŭ sĕu testamentarŭ, va scóte la lumină lucrările rĕmase până acum necunoscute.

Ceea ce cunóscemŭ, ceea ce întrevedemŭ, pe timpulŭ acestorŭ ḑece anĭ, este numai umbra bĕtrânului eruditŭ, viețuindŭ într'o adêncă liniște, ca și ascunsŭ de lume printre cărțile ce'lŭ împresurau de pretutindenĭ și se ridicau ca metereze împrejurulŭ lui.

Ii ḑărimŭ asemenea cu acei filosofĭ gârbovițĭ pe care nemuritorulŭ pictorŭ Rembrandt ni i-a înfățișatŭ înfundațĭ în întunereculŭ unorŭ bolte ticsite cu cărțĭ și primindŭ numai pe alŭ lorŭ chipŭ, adêncŭ cugetătorŭ, o minunată raḑă de sóre, care depune pe a lorŭ frunte o aureolă de spiritualitate, de înțelepciune, de virtute, de nemurire. In idealii filosofĭ ai lui Rembrandt ne place a recunósce chiarŭ icóna venerată a ilustrului nostru Timoteiu Cipariu.

(„Epoca.“) **Odobescu.**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 14 Octomvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 85
Rentă de hârtiă 5% . .	85.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 22
Bonurĭ rurale ungare . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone . .	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123 50
Renta de hărtiă austriacă	80 95
Renta de arg. austr. . .	82 25
Renta de aurŭ austr. . .	112 10
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acţiunile băncei austro-ungare	884 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.75
Act. băncei de creditŭ austr.	283.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.93
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61.40
Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 26 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	93½	9½
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) . .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ . .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 15 Octomvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.57	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.49	»	8.54
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9 96
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.36
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 58—1887.
sen. scol. gr. cat.

Concursŭ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de învĕţătorŭ în Cl. II-a a scólei conf. gr. cat. din Rodna-nouă (Uj-Rodna, comit. B. Naszod, p. u. Ó-Rodna) prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ pănă în 30 Octomvre st. n. a. c.

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. primindŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. conf ; cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ. Suplicanţii au sĕ dovedéscă că au esamenele de cualificaţiune conformŭ recerinţelorŭ legei scolare, Suplicele suntŭ a se înainta acestui presidiu. **Presidiulŭ scol. conf. gr. cat.**

Rodna-nouă, 14 Octomvre 1887. 1—3

Pamfiliu Grapini, preşed. **Teodorŭ Iepuranŭ**, învĕţ. not.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre inainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
Braşovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
Sighişóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 / 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	--
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirişŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5.56	
Clușiu (	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	--	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	--	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orăḑii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	--
Venţia-Orăḑii	—	—	—	2 08	·
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	--
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	--
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	--	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	--	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.4[illegible]
Petroşeni	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.26
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ